

Puheenjohtaja Erkki Heikkinen

Salon Seudun Sotaveteraanien 55-v-juhla ja Naisjaoston 50-v-juhla

22.10.2022

Kunnioitetut sotaveteraanit, naiset ja miehet, hyvä juhlaväki!

Suomen sotiin 1939-45 osallistui 700.000 miestä ja 100.000 naista, joista noin puolet oli lottia. Joukossamme on edelleen noin 3500 veteraania, kunniakansalaistamme, sekä noin 10.000 veteraanin puolisoa tai leskeä. Veteraanit ovat tänään keskimäärin 97-vuotiaita.

Veteraanijärjestöjen tukityötä veteraanisukupolven parhaaksi valmistaudutaan jatkamaan niin kauan kuin sille on tarvetta. Samalla valmistellaan sotasukupolven arvoja ja tekoja vaalivaa perinnetyötä. Elämämme itsenäisessä ja vauraassa Suomessa. Se on veteraanien lahja meille jälkipolville.

Hyvät kuulijat

Selviytymisemme raskaista sotavuosista ja isänmaan jälleenrakentamisesta perustui kansan yhtenäisyyteen. Suomalaiset kokivat tuolloin maamme ja yhteiskuntajärjestyksemme puolustamisen arvoiseksi.

Tämän tahtotilan syntymiseen vaikutti monet syyt. Merkittävää oli kansalaisten tasa-arvoinen kohtelu. Yleinen äänioikeus, yleinen oppivelvollisuus, yleinen asevelvollisuus sekä lait ja normistot, jotka olivat kaikille samat. Yhteiskuntamme koettiin puolustamisen arvoiseksi. Harvassa Euroopan maassa tilanne oli tällainen.

Maanpuolustustahto lujittui Talvisodan torjuntavoitoissa. Kansa joutui tottumaan sodan karuihin oloihin viitenä ankarana vuonna. Sotien karaiseman kansan henkinen mielentila mahdollisti maamme jälleenrakennuksen.

Taisteluiden harventama veteraanisukupolvi johti maattamme pitkälle 1980-luvulle ja loi nykyisen yhteiskuntamme rakenteet. Harvan sukupolven osaksi on tullut vastata koko aikuisikänsä näin merkittävistä asioista.

Sodat vaativat raskaan uhrin. Yhteensä Suomen 620 sankarihaudalla on 95.000 kiveä. Täällä Salossa 11 sankarihautausmaalla on yhteensä 1333 kaatunutta. Kaatuneiden lisäksi 200.000 suomalaista haavoittui ja monet heistä sai pysyvän vamman.

Sotasukupolvi kasvatti jälkipolvensa seuraamaan viitoittamaansa tietä. Olemme onnistuneet selviämään muuttuneissa eurooppalaisissa tilanteissa veteraanisukupolvelta saatujen oppien ja kokemusten pohjalta. Näiden

tekojen ansiosta Suomi nousi puutteesta hyvinvointiin. Tärkeä yhteisvastuu opittiin jo rintamalla. Veljeä ei jätetä!

Taloudellisen hyvinvoinnin lisäksi Suomi menestyy hyvin monen globaalin vertailun kärjessä. Olemme maailman onnellisin kansa. Kukapa olisi uskonut tällaista ennustetta 1940-luvulla, kun veteraanit olivat ase kädessä rajojamme turvaamassa.

Päivittäisissä kiireissämme ja askareissamme tulee liian harvoin ajatelleeksi, kenen ansiosta asiamme ovat näin hyvin.

Veteraanit eivät kersku saavutuksillaan, mutta he ymmärtävät hyvin työnsä merkityksen. He haluavat, että heidän arvojensa ja tekojensa muistot eivät himmene. Kyse ei ole vain rintaman sankaritöistä, vaan kokonaisuudesta, johon koko kansamme joutui. Sota kosketti jokaista suomalaista. Myös meitä veteraanien tyttäriä ja poikia. Vuosia rintamalla ollut isä ei osannut perheenisän ja puolison roolia. Sen oppimiseen kului vuosia ja kaikilta se ei onnistunut koskaan. Henkisen jälleenrakentamisen aika oli pitkä.

Aseveliliitto ja Lotta Svärd-järjestö jouduttiin purkamaan valvontakomission päätöksellä Lapin sodan vielä riehussa. Sotainvalidien Veljesliitto sai jatkaa toimintaansa. Vuonna 1957 perustetun Rintamamiesten asuntoliiton toimin voitiin alkaa huolehtia vammautumattomista sotaveteraaneista. Asuntoliitto on Suomen Sotaveteraaniliiton edeltäjä.

Salon Seudun Sotaveteraanit ry perustettiin 4. maaliskuuta 1966. Koronan vuoksi 55-vuotisjuhla ja Naisjaoston 50-vuotisjuhla pidetään nyt vuotta myöhemmin.

Naisjaoston perustettiin marraskuussa 1971. Valtakunnallinen Naisjärjestö lakkautettiin maaliskuussa 2014. Siitä eteenpäin Naisjaosto teki arvokasta työtään tiiviissä yhteistyössä Sotaveteraaniyhdistyksen kanssa.

Sotaveteraaniyhdistyksen jäsenenä oli enimmillään 680 veteraania vuonna 1996. Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja oli osastonhoitaja Paavo Heimo. Nykyinen puheenjohtaja Voitto Laine on johtanut tarmokkaasti yhdistystä vuodesta 2002 alkaen.

Veteraaniliittojen tarmokas edunvalvontatyö tuotti vuosien kuluessa hyviä tuloksia. Veteraanit tunnustettiin kunniakansalaisiksi, ja tällä hetkellä valtiovalta kattaa suuren osan veteraanien tarvitsemien sosiaalisten palveluiden kustannuksista myös kotona. Liian myöhään, mutta kuitenkin.

Tällä hetkellä veteraaniliittojen, piirien ja yhdistysten keskeinen tehtävä on varmistaa veteraaneille kuluvien palveluiden täysimääräinen perillemeno jokaiselle rintamaveteraanille.

Terveydenhuollon uusi hallinto käynnistyy vuodenvaihteessa. On vaara, että veteraanien pienenevä joukko jää suurempien hankkeiden jalkoihin. Meidän on varmistettava, että kuntien veteraaneille maksamat kuntakohtaiset lisäpalvelut säilyvät uudessakin hallinnossa.

Edunvalvontamme tavoitteeksi on nyt asetettu rintamalisän nostaminen 200 euroon sekä veteraanien puolisoiden ja leskien palveluiden kohentaminen itsenäisin kuntoutuspalveluin. Nyt puoliset pääsevät kuntoutukseen vain yhdessä veteraanin kanssa.

Tammenlehvän Perinneliitto perustettiin 2003 vaalimaan sotasukupolvemme perinnettä. Perinneliitto päivitti viime vuonna sääntönsä ja se alkaa nyt 22 jäsenjärjestönsä voimalla valmistautua toteuttamaan veteraanien tahtoa perinteensä vaalimisesta myös alueellisella ja paikallisella tasolla.

Perinnetyö on käynnistynyt hyvin ja alueellisia perinneyhdistyksiä on perustettu yhteensä 15 eri puolilla maata. Niin täällä Salossakin.

Sotasukupolvea kunnioittava perinnetyö käynnistyi jo Talvisodan jälkeen, kun samoissa porukoissa taistelevat aseveljet tapasivat toisiaan arjen askareissa. Perinnetyön muodot ovat moninaiset. Sankarihautojen ylläpito, seppelten lasku merkkipäivinä, tutkimukset, kirjallisuus, elokuvat tai oman alueen sotajoukon muistopatsaat ovat tärkeä osa laajaa perinnetyötoimintaa.

Sotasukupolven perinnetyössä ei ole kyse ainoastaan tarinoista ja muisteloista. Kyse on paljon syvemmästä. Kansamme sieluun juurtuneesta yhteishengestä ja asenteesta, minkä varaan olemme rakentaneet kansallisen menestystarinamme.

Suomen kansa oli 1930-luvun lopulla yhtenäisenä valmis puolustamaan maata. Meidän pitää nyt yhtä yhtenäisinä olla valmiita vaalimaan veteraanien arvoja ja tekoja. Suomella ei pienenä kansakuntana ole varaa menettää veteraanien jättämää perintöä. Perinnetyön koskettaa meitä jokaista. Sotasukupolvi on arvostuksemme ansainnut.

Me sotaveteraanien pojat ja tyttäret olemme jo eläkeiässä. Perinnetyö vaatii toteuttajakseen nuorempia ikäluokkia, meidän lapsia ja lastenlapsia. Pidän suuresti arvossa sitä, että riveihimme on viime aikoina liittynyt satoja nuoria kannattajajäseniä. Teidän vuoronne on nyt ottaa viestikapula ja varmistaa isiemme työn arvostus myös teitä seuraaville sukupolville. Tämä on työtä jolla on tarkoitus!

Ilhduttavaa on myös valtiovallan suhtautuminen perinnetyöhön. Valtioneuvosto asetti 27. huhtikuuta kaikkien eduskuntaryhmien pyynnöstä toimikunnan laatimaan ehdotuksen siitä, miten Suomen 1939-45 käymien sotien ja niiden veteraanien perinnettä tulevaisuudessa säilytetään, hoidetaan ja vaalitaan keskeisenä osana suomalaista yhteiskuntaa. Työ valmistuu

tammikuun loppuun mennessä ja se ottaa kantaa myös perinnetyön rahoitukseen.

Valtio lähetti miehet ja naiset sotaan. Valtion tehtävänä on rahoittaa myös perinnetyö! Nykyisiin veteraani-, sotainvalidi ja rintamalisäkustannuksiin verrattuna puhutaan kuitenkin pienistä summista. Nämä kustannukset ovat noin 150 miljoonaa euroa vuodessa.

Hyvät ystävät!

Vietämme tänään vuoden viiveellä Salon Seudun Sotaveteraanien 55-vuotisjuhlaa ja Naisjaoston 50-vuotisjuhlaa.

Suomen Sotaveteraaniliiton puolesta onnittelen juhlivia yhdistyksiä. Kunnioittavat kiitokset yhdistysten johdolle ja jäsenille arvokkaasta työstänne sotaveteraanien, puolisoitten ja leskien parhaaksi.

Työ jatkuu! Pidetään huoli veteraaneista ja myös itsestämme ja toisistamme!